

LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNNAN LAUSUNTO 11/2006 vp

Valtioneuvoston kirjelmä ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi palveluista sisämarkkinoilla

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Suuri valiokunta on 5 päivänä toukokuuta 2006 lähettänyt jatkokirjelmän 5. KTM 05.05.2006 asiassa U 31/2004 vp liikenne- ja viestintävaliokunnalle mahdollisia toimenpiteitä varten.

Asiantuntijat

Valiokunnassa on ollut kuultavana

- ylitarkastaja Pasi Korhonen, kauppa- ja teollisuusministeriö.

Viitetiedot

Valiokunta on aikaisemmin antanut asiasta lausunnon LiVL 11/2004 vp.

VALTIONEUVOSTON SELVITYS

Ehdotus

Direktiiviehdotuksella säänneltäisiin palvelujen vapaata liikkuvuutta sisämarkkinoilla sekä sijoittautumisoikeuden että tilapäisen rajan yli tapahtuvan palvelun tarjoamisen osalta. Ehdotuksen tavoitteena on edistää palvelujen vapaata liikkuvuutta etenkin hallinnollisia menettelyjä yksinkertaistamalla. Kyseessä on ns. puitedirektiiviehdotus.

Euroopan parlamentti äänesti 1. käsitellyssään direktiivistä 16.2.2006. Komissio antoi Euroopan parlamentin äänestystuloksen pohjalta uudistetun esityksen direktiivistä 4.4.2006. Neuvosto on käynyt keskusteluita direktiiviehdotuksen antamisesta lähtien, mutta ei ole kyennyt saavuttamaan poliittista yhteisymmärrystä.

Komission esitys vastaa varsin pitkälle Euroopan parlamentin äänestystulosta. Komission

ehdotus sisältää neuvoston työstä lähinnä niitä elementtejä, jotka myös Euroopan parlamentti hyväksyi. Komissio pitää uutta muutettua esitystään edelleen merkittävänä EU:n taloudelliselle kasvulle ja työllisyydelle. Palvelumarkkinoiden avaaminen yhdessä työllisyyden, sosiaalisen suojelun sekä ympäristön suojelun korkean tason kanssa luo komission mukaan pohjan tasapainoiselle ja kestäväälle taloudelliselle ja sosiaaliselle kehitykselle. Muutetun esityksen pohjalta tehtävä taloudellinen vaikutusarviointi valmistuu komissiossa kesäkuussa.

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto piti direktiiviehdotusta kannatettavana. Ehdotetunkaltaisen laajan soveltamisalan palveludirektiivin tarvetta pidettiin ilmeisenä sisämarkkinoiden tehokkaamman toiminnan

ja Euroopan kilpailukyvyyn kehittämisen kannalta. Palveludirektiivi on yksi keskeisimmistä yksittäisistä välineistä tavoiteltaessa Lissabonissa asetettuja tavoitteita. Valtioneuvosto kannattaa direktiiviehdotuksen tavoitetta tarpeettoman byrokratian karsimiseksi elinkeinotoiminnassa. Tällä asialla on erityistä merkitystä suomalaisille vientiyrityksille.

Ehdotus on soveltamisalaltaan ja vaikutuksiltaan varsin laaja. Valtioneuvosto katsoi, että direktiiviehdotuksen nykyisessä varhaisessa valmisteluvaiheessa ei ole vielä edellytyksiä ottaa kantaa direktiiviehdotuksen sisältämiin kaikkiin yksittäisiin määräyksiin. Direktiiviehdotuksen sisältämien tiettyjen yksittäisten määräysten osalta valtioneuvosto vahvisti mm. seuraavat liikenne- ja viestintäalaa koskevat kannanotot:

Valtioneuvosto katsoi, että artiklan 14 sisältämät kielletyt vaatimukset sekä 15 artiklan arvioitavat vaatimukset ovat lähtökohtaisesti hyväksyttävissämme. Lisäksi valtioneuvosto korosti, että lopullinen kanta 14 artiklan 5 kohdan sisältämään taloudellisen tarveharkinnan kieltöön voidaan taksitoiminnan osalta muodostaa aikaisintaan, kun liikenne- ja viestintäministeriön asettaman taksilakityöryhmän työ on saatu päätökseen 15.6.2004. Direktiiviehdotuksen jatkovalmistelussa tulee kuitenkin varmistaa, ettei nykyisen taksijärjestelmämme korkeaa laatua tai alueellista kattavuutta heikennetä. Valtioneuvosto katsoi, että direktiiviehdotuksen säännösten suhdetta Suomessa tarjolla olevien televisio- ja radiolähetysten toimilupasääntelyyn sekä muihin kansallisen radiohallinnon kysymyksiin tulee vielä selventää.

Valtioneuvosto totesi tarkentavansa kantaan neuvostokäsittelyn edetessä.

Tarkennetussa kannassaan valtioneuvosto tukee edelleen vahvaa palveludirektiiviä ja mahdollisimman laajaa soveltamisalaa. Valtioneuvosto pitää direktiiviä välttämättömänä Lissabonin strategian tavoitteiden toteuttamiseksi. Palvelumarkkinoiden rooli EU:n kilpailukyvyyn kehittämiseksi on keskeinen.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että etenkin komission esityksen sijoittautumisen vapautta koskevia artikloita ei heikennetä. On tärkeää taata sijoittautumisen vapauteen liittyvät vahvat muotoilut, jotka koskevat mm. yllä mainittuja lupajärjestelmien ja muiden vaateiden läpikäyntiä ja raportointia. Ne vahvistavat merkittäväällä tavalla implementointiprosessia ja parantavat edellytyksiä implementoinnin valvonnalle. Tämän lisäksi ne antavat merkittävän viestin palveluiden tarjoajille jäsenmaiden sitoutumisesta direktiiviin. Erityisen tärkeää järjestelmien läpikäynti on suomalaisille vientiyrityksille. Suomen markkinat ovat tällä hetkellä varsin avoimet ulkomaisille palveluyrittäjille. Suomalaiset vientiyritykset hyötyvät hallinnollisen taakan ja erilaisten palveluiden vapaasta liikkuvuudesta rajoittavien vaatimusten poistumisesta. Direktiivi luo oikeusvarmuutta ja rohkaisee näin ollen palveluyrittäjiä, jotka usein ovat pieniä ja keskusuuria yrityksiä, myös vientiin. Onkin tärkeää direktiiviä arvioitaessa välittömien vaikutusten lisäksi huomioida myös sen välillisempi positiivinen vaikutus epävarmuustekijöiden vähenemisen ja hallinnollisen taakan kevenemisen myötä.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valiokunta on asiasta antamassaan lausunnossa LiVL 11/2004 vp pitänyt hyvänä tavoitetta tarpeettoman byrokratian karsimiseksi elinkeinotoiminnassa ja samalla todennut, että direktiiviehdotusta on kuitenkin vielä syytä tarkentaa jatkokäsittelyn aikana. Valiokunta piti välttämättömänä, että sairaankuljetukset ja taksiliikenne ei-

vät kuulu direktiivin soveltamisalaan ja että direktiivin soveltamisala liikennesektorin osalta käsittäisi ainoastaan arvokuljetukset ja vainajien kuljetukset. Tuolloin myös audiovisuaaliset palvelut ja radiopalvelut kuuluivat direktiivin soveltamisalaan. Valiokunta katsoi kuitenkin, että soveltamisalan osalta oli selvennyksiä vaativia seikkoja, jotka koskivat julkisen palvelun ra-

diotoimintaa, alkuperämaaperiaatetta ja mahdollista kulttuuripoikkeamaa. Valiokunnan lausunnon mukaan direktiiviin tuli sisällyttää säännös, joka turvaa julkisen palvelun yleisradiotoiminnan.

Komission 4.4.2006 antaman uudistetun ehdotuksen mukaan direktiivi ei enää koske liikenne- ja viestintäsektoreita, sillä soveltamisalaa koskeva 2 artikla rajaa ulos mm. sähköistä viestintää ja verkkoja koskevat palvelut, kuljetuspalvelut, satamapalvelut ja audiovisuaaliset palvelut. Jatkokirjeen liitteenä olevan muistion mukaan direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle ensivaikutelman mukaan jäävissä kuljetuspalveluissa oli vuoden 2004 tilastojen mukaan kaikkiaan 23 180 yritystä, joilla oli henkilöstöä yhteensä miltei 150 000 henkilöä sekä liikevaihtoa yhteensä noin 24,4 miljardia euroa.

Valiokunta toteaa, että kuljetuspalveluihin tosin toimialaluokituksen mukaan kuuluvat myös matkatoimistopalvelut sekä muu matkailua palveleva toiminta. Jatkokirjeen liitteenä olevan muistion mukaan kuljetustoimialasta matkatoimistoala sekä posti- ja kuriiritoiminta ovat lähtökohtaisesti direktiivin soveltamisen piirissä. Kun matkatoimisto- sekä posti- ja kuriiripalvelut

otetaan huomioon, kuljetusalalta jää tämän tarkennuksen jälkeen direktiivin soveltamisen ulkopuolelle 21 976 yritystä, joiden palveluksessa oli yli 123 000 henkilöä ja joiden liikevaihto oli liki 21,8 miljardia euroa. Direktiivin soveltamisalan piiriin jäisi näin ollen vuoden 2004 tietojen mukaan matkatoimistoyrityksiä 936 kappaletta, joissa oli henkilöstöä vajaat 4 700 ja joiden liikevaihto oli yli 1,2 miljardia euroa, sekä posti- ja kuriiritoiminnassa yhteensä 268 yritystä, joiden henkilöstöä oli 21 572 henkilöä ja liikevaihtoa yli 1,4 miljardia euroa. Toimialan henkilöstöstä ja liikevaihdosta huomattava osa kertyy Suomen Posti Oyj:n toiminnasta.

Edellä esitetyn vuoksi valiokunta pitää hyvänä tavoitetta tarpeettoman byrokratian karsimiseksi elinkeinotoiminnassa toteaa, että sen alalla olleet ongelmalliset kysymykset näyttävät ratkenneen.

Lausunto

Lausuntonaan liikenne- ja viestintävaliokunta ilmoittaa,

että valiokunta yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan.

Helsingissä 12 päivänä toukokuuta 2006

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Markku Laukkanen /kesk
 vpj. Matti Kangas /vas
 jäs. Mikko Alatalo /kesk
 Saara Karhu /sd
 Inkeri Kerola /kesk
 Risto Kuisma /sd
 Reijo Paaanen /kok

Erkki Pulliainen /vihr
 Eero Reijonen /kesk
 Pertti Salovaara /kesk
 Timo Seppälä /kok
 Harry Wallin /sd
 Lasse Virén /kok
 Raimo Vistbacka /ps.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Mika Boedeker.